

Odsetki ustawowe

Autor treści:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Czy „odsetki ustawowe” ustanowiono w państwie członkowskim? Jeżeli tak, w jaki sposób zdefiniowano „odsetki ustawowe” w tym państwie członkowskim?

W fińskim ustawodawstwie „odsetki ustawowe” oznaczają zarówno stawkę odsetek mającą zastosowanie do niespłaconego długu przed terminem wymagalności, jak i odsetki karne za opóźnienia w płatnościach. Obydwa rodzaje odsetek reguluje ustawa o odsetkach (Korkolaki, 633/1982). Obowiązek zapłacenia odsetek kapitałowych lub odsetek karnych za opóźnienia w płatnościach reguluje ustawa o odsetkach, chyba że na dłużniku ciążyą inne obowiązki lub co innego wynika z praktyki handlowej lub z przepisów prawa (§ 2 akapit pierwszy ustawy o odsetkach).

2 Jeżeli tak, proszę podać kwotę/stopę oraz podstawę prawną ich naliczania. Jeżeli ustanowiono różne stopy odsetek ustawowych, w jakich okolicznościach mają one zastosowanie i jakie są przesłanki ich stosowania?

Odsetki należne od zadłużenia: dłużnik nie jest zobowiązany do zapłaty odsetek za okres poprzedzający termin wymagalności zadłużenia (§ 3 akapit pierwszy ustawy o odsetkach). Można jednak uzgodnić, że odsetki są należne. Jeżeli uzgodniono, że odsetki są należne, natomiast nie ustalono ich wysokości, dłużnik płaci odsetki roczne zgodnie ze stopą referencyjną, o której mowa w § 12 ustawy o odsetkach (§ 3 akapit drugi ustawy o odsetkach).

Ustawa o ochronie konsumentów (Kuluttajansuojalaki, 38/1978) zawiera przepisy dotyczące odsetek ustawowych dla dłużników będących konsumentami, w szczególności w odniesieniu do długów finansowych z tytułu kredytów konsumenckich.

Zgodnie z ustawą zmieniającą, która weszła w życie 1 września 2019 r., stopa oprocentowania kredytów konsumenckich nie może przekraczać 20% (rozdział 7 § 17 a ustawy o ochronie konsumentów). Przepis ten ma zastosowanie do umów o kredyt zawartych 1 września 2019 r. lub po tej dacie, z pewnymi wyjątkami. Przed jego wejściem w życie we wrześniu 2019 r. górny pułap stóp procentowych powiązany był z roczną stopą oprocentowania kredytów (stopa referencyjna plus 50 punktów procentowych, zgodnie z § 12 ustawy o odsetkach), jednak z wykluczeniem kredytów i pożyczek w kwocie co najmniej 2 000 euro.

Ze względu na sytuację związaną z koronawirusem wprowadzono zmiany w ustawie o ochronie konsumentów, zgodnie z którymi maksymalna stopa procentowa dla niektórych form kredytów konsumenckich została ustalona tymczasowo na 10% (rozdział 7 § 17 c ustawy o ochronie konsumentów). Przepis ten obowiązuje od 1 lipca 2020 r. do 30 września 2021 r.

Wspomniane wyżej stopy procentowe można stosować równolegle, w zależności od czynników takich jak rodzaj

kredytu (odnawialny czy nieodnawialny) oraz to, kiedy go udzielono lub dzień zaciągnięcia kredytu odnawialnego.

Odsetki za opóźnienia w płatnościach: w przypadku umów objętych zakresem stosowania ustawy o warunkach płatności w ramach umów handlowych (Laki kaupallisten sopimusten maksuehdoista, 30/2013) odsetki ustawowe za opóźnienia w płatnościach są o osiem punktów procentowych wyższe niż stopa referencyjna obowiązująca w danym okresie (§ 4 a akapit pierwszy ustawy o odsetkach), tj. obecnie 8,0% (dane na jesień 2020 r.). W przypadku innych umów ustawowe odsetki za opóźnienia w płatnościach są o siedem punktów procentowych wyższe niż stopa referencyjna obowiązująca w danym okresie (§ 4 ustawy o odsetkach), tj. obecnie 7,0% (dane na jesień 2020 r.).

W odniesieniu do zadłużenia konsumenckiego przepisy ustawy o odsetkach odnoszące się do odsetek karnych za opóźnienia w płatnościach mają charakter bezwzględnie obowiązujący i nie można uzgodnić stosowania wyższej stawki odsetek za opóźnienia w płatnościach (§ 2 akapit drugi ustawy o odsetkach). Należy jednak zauważyć, że jeżeli odsetki za opóźnienia w płatnościach są niższe niż naliczone odsetki od zadłużenia za okres przed terminem zapadalności, odsetki za opóźnienia w płatnościach są należne na tej samej podstawie co przed terminem zapadalności. Jeżeli jednak zobowiązanie dłużnika dotyczy umowy o kredyt konsumencki, odsetki za opóźnienia w płatnościach należne są na tej samej podstawie co przed terminem zapadalności przez okres nie dłuższy niż 180 dni od dnia, w którym dług stanie się wymagalny w całości. Jeżeli orzeczenie sądowe w przedmiocie długu zostanie wydane przed końcem tego okresu, odsetki należne są na tej samej podstawie co przed terminem zapadalności określonym w orzeczeniu (§ 4 akapit drugi ustawy o odsetkach).

W przypadku zadłużenia innego rodzaju niż kredyt konsumencki istnieje możliwość uzgodnienia stawki odsetek za opóźnienia w płatnościach. Jeżeli chodzi o umowy objęte zakresem stosowania ustawy o warunkach płatności w ramach umów handlowych, możliwe jest jednak uzgodnienie, że wierzyciel nie powinien mieć prawa do naliczania odsetek karnych za opóźnienia w płatnościach, a jeżeli dłużnik jest podmiotem zamawiającym, nie można uzgodnić stosowania niższej stawki odsetek za opóźnienia w płatnościach niż stawka ustalona zgodnie z § 4 a akapit pierwszy ustawy o odsetkach (§ 8 ustawy o warunkach płatności w przypadku umów handlowych – Laki kaupallisten sopimusten maksuehdoista). Jeśli chodzi o płatności wchodzące w zakres ustawy o warunkach płatności w przypadku umów handlowych, odsetki za opóźnienia w płatnościach są również należne na tej samej podstawie co przed terminem zapadalności, jeżeli odsetki za zwłokę są niższe niż naliczone odsetki od zadłużenia za okres przed terminem zapadalności (§ 4 a akapit drugi ustawy o odsetkach).

3 Czy możliwe jest uzyskanie dodatkowych informacji dotyczących sposobu naliczania odsetek ustawowych w razie takiej potrzeby?

Stopą referencyjną, o której mowa w ustawie o odsetkach, jest stopa procentowa zastosowana przez Europejski Bank Centralny do jego ostatniej podstawowej operacji refinansującej przeprowadzonej przed pierwszym dniem kalendarzowym każdego półrocza zaokrąglona w górę do najbliższej połowy punktu procentowego (§12 ustawy o odsetkach).

4 Czy istnieje nieodpłatny dostęp online do wyżej wymienionej podstawy prawnej?

Nieoficjalne tłumaczenie ustawy o odsetkach na język angielski można znaleźć pod adresem: https://finlex.fi/en/laki/kaannokset/1982/en19820633_20130032.pdf

Fińską i szwedzką wersję językową ustawy można znaleźć pod adresem: <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1982/19820633>

Ustawę o warunkach płatności w ramach umów handlowych można znaleźć w językach fińskim i szwedzkim pod adresem: <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2013/20130030>

Ustawę o ochronie konsumentów można znaleźć w językach fińskim i szwedzkim pod adresem: <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1978/19780038>

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.